

УДК 327

Ширшов Р.В.¹, Сергієнко Т.І.²

¹ студ. гр. Ю-210 НУ «Запорізька політехніка»

² канд.політ.наук, доц. НУ «Запорізька політехніка»

ОСОБЛИВОСТІ ПОЛІТИЧНИХ КОНФЛІКТІВ В СУЧАСНІЙ УКРАЇНІ

Досліджуючи сучасні уявлення про деструктивні явища, що відбуваються сьогодні в країні та призводять до політичних конфліктів, зауважимо, що вони є результатом тривалої еволюції уявлень про конфлікти у суспільному житті. Таким чином, актуальність обраної теми зумовлена збільшенням кількості та інтенсивності політичних конфліктів, які найчастіше діють із застосуванням збройної сили.

Особливий внесок у дослідження даної проблеми здійснили зарубіжні та вітчизняні вчені ХХ століття. Чимало уваги вивченню конфліктних ситуацій та їх подоланню приділяють українські вчені, такі як: Н.Грішина, О.Донченко, В.Воронкова, А.Ішмуратов, М.Пірен, Т.Титаренко, Н.Чепелєва. Також, значний внесок у розробку проблеми внесли В.Василюк, О.Калмикова, В.Зігерт, Л.Ланге, О.Леонтьєв, О.Лурія, Е.Мелібруд, В.Мясицев, Л.Петровська, А.Петровський, І.Пономарьов. Проте, не дивлячись на велику кількість наукових праць за даною темою, проблема політичних конфліктів потребує подальшого дослідження, так як не існує єдиного підходу до вирішення конфліктних ситуацій, особливо через їх різноманітність та непередбачуваність.

Політичний конфлікт може мати як негативні, так і позитивні функції [6, с. 52]. Одна з його негативних функцій полягає в тому, що в процесі розвитку і посилення боротьби за владу може бути реалізована політична система, в якій політичні сили конкурують, тобто ситуація може бути дестабілізована [4, с. 156]. Його основні риси - масштабні політичні перевороти та інші форми політичних конфліктів. Позитивна функція - проявляється в інформуванні громадськості про те, що конфлікт глибоко дозрів всередині політичної системи, і протиріччя і структури розбіжностей з боку окремих осіб та груп допомагають долати їх [2, с. 148].

У сучасній українській політиці політичні інститути вразливі до факторів, що породжують конфлікт:

- політична опозиція - через невизначений правовий статус та незавершений процес інституціоналізації;
- політична еліта - у зв'язку з проблемами політичної конкуренції;

- правоохоронні органи - через конфлікти, пов'язані з дублюванням повноважень та функцій;
- через незавершений процес децентралізації влади;
- інститут виборів, який все ще здатний знайти оптимальну модель виборчої системи [7, с. 81].

В.Бусленко наголошує на суперечливості відносин між владою та опозицією в Україні. Причиною цього є, по-перше, суперечливість самої опозиції, оскільки, з одного боку, вона не існує без влади, з іншого боку, певною мірою їй протистоїть. По-друге, необхідно враховувати звуження політико-правового поля опозиції, виведення її на периферію політичного життя шляхом мінімізації впливу на діяльність держави. За таких обставин опозиція часто вдається до неконструктивної критики виконавчої влади, не пропонуючи власної альтернативи [1]. Дійсно, нинішній етап інституціоналізації політичної опозиції досі не має у своєму порядку денному певного набору інструментів та механізмів політичної боротьби та захисту групових інтересів, який можна було б регулювати як у Верховній Раді, так і на законодавчому рівні.

Сучасні дослідники також зазначають, що існують такі суперечливі фактори, які лежать поза політичними інститутами та владою [5, с. 114]. Варто згадати ціннісні, інформаційні та етнонаціональні аспекти, що ведуть не лише до внутрішнього, а й до міжнародного протистояння. Таким чином, конфлікти цінностей та розбіжності в політичних ідеалах відбувались в Україні в період відходу від радянської моделі правління. Старші покоління не сприймали нововведень керівництва держави, а молоді покоління демонстрували обгортку сучасного управління, часто підмінюючи поняття або сприяючи соціальній діяльності, такий як «декомунізація». Інформаційні фактори пов'язані з недостатньою інформацією населення про зміни та політичні процеси в країні. Неінформоване суспільство є більш конфліктним через домінування маніпулятивного впливу. Експерти пояснюють цей аспект, наприклад, повільними темпами реформи децентралізації з точки зору створення єдиних територіальних громад. Обмеженість інформаційних каналів та низький рівень охоплення аудиторії призвели до того, що в деяких регіонах відсоток об'єднаних територій у громаді не досягав 10% [3, с.29].

З огляду на приклади конфліктів у політичній системі сучасної України, очевидно, що однією з основних передумов виникнення та перебігу політичних конфліктів та суперечок є, з одного боку, відсутність каналів комунікації між різними політичними інституціями, з іншого боку, відсутність ініціативи та незацікавленість. пошук цих каналів. Система стримувань та противаг, яка повинна забезпечити баланс повноважень та компетенцій державних установ, також вимагає законодавчого регулювання.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Бусленко В. Конфліктний характер взаємовідносин між владою та опозицією в Україні: причини та політичні наслідки. *Studia Politologica UcrainoPolona*. 2015. Вип. 5. URL: file:///C:/Users/1/Downloads/Spup_2015_5_9.pdf
2. Даниленко О.Ю., Сергієнко Т.І. Політичний конфлікт як форма політичного розвитку. *Тиждень науки-2020*. Юридичний факультет. Тези доповідей науково-практичної конференції, Запоріжжя, 13–17 квітня 2020 р. [Електронний ресурс] / Редкол.: В. В. Наумик (відпов. ред.) Електрон. дані. – Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2020. С. 148-150;
3. Особливості політичних конфліктів у сучасній Україні та світі: монографія / Г.П. Щедрова, І.А. Сремєєва, Д.В. Прошин, Р.М. Ключник, Н.М. Волненко; за ред. Г.П. Щедрової. – Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2018. 148 с.
4. Сергієнко Т.І. Генезис політичних конфліктів сучасності в контексті ноосферної концепції В.Вернадського. *Социальные и технологические аспекты ноосферы современного общества*. Сборник научных трудов. Материалы II Международной научно-практической конференции / Ж.Д.Малахова. - Москва-Киев - Запорожье -Желтые Воды: 2014. С.154-159.
5. Сергієнко Т.І. Особливості сучасних конфліктів в контексті ноосферної концепції В.Вернадського. *Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії: Збірник наукових праць*, Вип. 68 / Гол. ред. В.Г. Воронкова; Запорізддержінж.акад. - Запоріжжя: Вид-во ЗДІА, 2017. С. 111-121.
6. Сергієнко Т.І. Генезис політичних конфліктів в сучасну епоху. *Матеріали XX науково - технічної конференції студентів, магістрантів, аспірантів і викладачів ЗДІА*. Проблеми економічного розвитку сучасних умовах. Том IV / Запорізд. держ. інж. акад. Запоріжжя: ЗДІА, 2015. С. 52-53.
7. Series of monographs Faculty of Architecture, Civil Engineering and Applied Arts Katowice School of Technology Monograph · 5 The authors bear full responsible for the text, quotations and illustrations Copyright by Wyższa Szkoła Techniczna w Katowicach, 2016. P.69-77.